

STAVEBNICTVÍ

Čeští stavaři hledají záchranu v Rusku

Čím dál více českých stavebních firem, které zasáhla krize, sází na zakázky v zemích bývalého SSSR.

Kamila Jušková

České stavební firmy vyrazily hledat štěstí na východ. Propad zakázek v tuzemsku totiž pokračuje, za letošní druhé čtvrtletí mezitím o dalších 8,8 procenta. Naděje pro české stavěče se rýsuje hlavně v zemích bývalého Sovětského svazu a Rusku, kde se pro letošní rok předpovídá růst ve stavebnictví kolem devíti procent. „Rusko jde ekonomicky nahoru a roste zde poptávka, a tím i příležitosti pro české firmy. Navíc mezi oběma zeměmi přetrvávají kontakty z minulosti,“ říká Karel Toužil z firmy Irina Savina, která zprostředkovává zakázky v postsovětských zemích.

Jednou z nejaktivnějších firem v zahraničí je společnost PSJ, která má nyní největší těžišťe právě v Rusku. „Zatímco v Česku jsme dnes mnohdy rádi, když nám zákazník zaplatí, tak v zahraničí se nám prozatím daří vydělávat,“ říká šéf PSJ František Vaculík.

Firma nedávno dokončila za necelé čtyři miliardy korun závod firmy Kalevala v Petrozavodsku, což je jediný ruský provoz na výrobu dřevoštěpných desek. Jde přitom už o její třetí projekt v oblasti dřevozpracujícího průmyslu v Rusku. Společnost PSJ se přitom zaměřuje i na stavbu komerčních nemovitostí, nyní dokončuje například obchodně-administrativní komplex Torgovyj Kvartal za téměř půl miliardy korun na předměstí Soči. Tedy v místě, kde vzniká nové olympijské město. (Viz též V Česku... na str. 42.)

Silbná obří zakázka

Aktuálně nejvýznamnější projekt, na kterém se podílejí Češi, staví skupina PPF Petra Kellnera v Moskvě. Multifunkční kancelářský komplex ComCity za miliardu eur, jehož největším nájemcem je operátor Rostelecom, se bude rozkládat na ploše 780 tisíc čtverečních metrů. Pracovat v něm bude zhruba

Co staví české firmy v Rusku:

Projekt: ComCity v Moskvě (na snímku)

Firma: PPF Real Estate Russia (developer)

Za kolik: 25 mld. Kč

Projekt: paroplynová elektrárna v Salechardu

Firma: PSG (realizace)

Za kolik: 6,7 mld. Kč

Projekt: závod firmy Kalevala v Petrozavodsku

Firma: PSJ (realizace)

Za kolik: 4 mld. Kč

43 000 lidí, což je téměř tolik, kolik obyvatel má Prostějov.

Nicméně největší poptávka je v Rusku po stavbách s přidanou hodnotou, tedy včetně technologií. Jde například o zemědělské stavby, které jsou dodány spolu s technologiemi, třeba na zpracování masa, dojení krav, transport a zpracování mléka. V Rusku se totiž přestavují bývalé kolchozy, jejichž majitelem je většinou stát. V této oblasti se snaží prorazit například firma Agromont Vimperk, která nabízí komplexní řešení zemědělských farem pro místní zemědělce. „Už jsme podepsali spolupráci na tři projekty na výstavbu nových farem, doslova od šroubků až po krávy, každá za přibližně 50 milionů korun,“ říká obchodní ředitel společnosti Agromont Vimperk Jaroslav Smola.

Další oblastí, kde se mohou české firmy uplatnit, je životní prostředí. Hitem poslední doby je zpracování komunálního odpadu. Nepolevuje také poptávka po stavbách bioplynových stanic, a to hlavně v Bělorusku.

Z Česka už tam míří první podniky. „Plánujeme dva projekty v Rusku a jeden v Bělorusku, zatím jsme ve fázi nabídek,“ uvedl Roman Vik, vedoucí obchodního střediska obnovitelných zdrojů energie společnosti NWT. V tamních podmínkách je však obtížné sehnat úvěr, proto zadavatelé oslovují investory ze zahraničí. Funguje to tak, že dodavatel připraví kompletní projekt a zajistí pro něj financování ve své zemi.

Podle Jána Lučana, vrchního ředitele Korporátního a institucionálního bankovníctví ČSOB, jsou podmínky pro získání úvěru na projekty v Rusku relativně dobré. Je ale třeba počítat s tím, že Česku konkurují na východních trzích další evropské firmy, hlavně z Německa, Rakouska či Nizozemska.

Míří až na Sibiř

Na východních trzích prorazila i firma PSG, která se zaměřuje na stavbu paroplynových elektráren. Hlavně díky úvěrům od České exportní banky a výhodným pojištěním od státní pojišťovny EGAP se jí daří uspět v tendrech na dodávky celých závodů a elektráren na klíč. Firma PSG získala v Rusku první velkou zakázku před deseti lety. Šlo o deset velkoobchodů řetězce Metro, následovalo sedm nákupních center Globus, pak stavba průmyslových podniků. Aktuálně PSG dokončuje například paroplynovou elektrárnu v Salechardu za severním polárním kruhem. „S ohledem na velikost elektrárny i klimatické podmínky jde o náročnou stavbu, teploty klesají v části roku k padasáti pod nulou,“ řekl týdeníku Ekonom generální ředitel PSG Tomáš Kroner. Firma už ale nyní jedná o výstavbě další podobné velké elektrárny.

Na ruský trh míří i bytoví developéři, neboť je láká výrazně zastaralý bytový fond. Velké plány má tuzemská jednička na bytovém trhu, společnost Central Group, která hodlá v příštích třech letech investovat v Rusku dvě a půl miliardy korun. „Rusko má obrovský potenciál. Model výstavby bytů, který jsme u nás nastavili pro střední segment, by mohl mít uplatnění na větších trzích,“ říká šéf developera Dušan Kunovský. Firma se chystá k podpisu smluv na konkrétní tři projekty formou společného podniku s ruským developerem.